

ضرورت همکاری
راهبردی چین و آمریکا**جیک سالوبان، مشاور سابق امنیت ملی آمریکا:**

در نوامبر ۲۰۲۴، صدور نخستین بیانیه مشترک میان جو بایدن و شی جین‌پینگ، نقطه عطفی در مدیریت خطرات امنیت ملی ناشی از هوش مصنوعی بود. توافق واشنگتن و پکن بر سر «لزوم حفظ کنترل انسانی بر تصمیم‌گیری در استفاده از تسلیحات هسته‌ای»، شاید در نگاه نخست دستاوردی بدیهی و دیپلماتیک به نظر برسد؛ چرا که سپردن دکمه هسته‌ای به ماشین، برای هر عقل سلیمی غیرمنطقی است. اما واقعیت این است که در تعامل با چین، به‌ویژه در حوزه امنیت کلان، هیچ دستاورد آسانی وجود ندارد. بدبینی ذاتی پکن نسبت به طرح‌های کاهش ریسک آمریکا و هم‌سویی روسیه با این رویکرد، حصول این توافق را دشوار کرده بود. تحقق این بیانیه بیش از یک سال مذاکره نیاز داشت، اما نتیجه نهایی ثابت کرد که دو ابرقدرت حتی در اوج رقابت تکنولوژیک، قادرند وارد فاز مدیریت ریسک سازنده شوند.

پیش از این نیز در اوایل سال ۲۰۲۴، دیپلمات‌های دو کشور در ژنو نشست بی‌سابقه برای شناسایی خطرات هوش مصنوعی برگزار کردند. اگر چه آن نشست دستاورد فوری نداشت، اما گامی حیاتی برای آغاز گفت‌وگو بود. اکنون با شتاب‌گیری توسعه هوش مصنوعی در بخش‌های نظامی و غیرنظامی، تداوم این دیپلماسی در سطوح عالی اجتناب‌ناپذیر است؛ زیرا مخاطرات این فناوری واقعی، فزاینده و گریزناپذیرند. ماهیت این تهدیدات بسیار گسترده است. با اشاعه قابلیت‌های هوش مصنوعی، بازیگران غیردولتی و گروه‌های تروریستی می‌توانند از آن برای حملات سایبری به زیرساخت‌های حیاتی، تولید تسلیحات بیولوژیک گریزپا و راه‌اندازی کمین‌های اطلاعات نادرست بهره‌گیرند. علاوه بر این، استفاده ارتش‌های آمریکا و چین از هوش مصنوعی، حلقه‌های تصمیم‌گیری را کوتاه‌تر کرده و خطر تشدید ناخواسته درگیری‌ها را افزایش می‌دهد. در عرصه اقتصادی نیز، الگوریتم‌های هوشمند بدون نظارت کافی می‌توانند منجر به سقوط بازارهای مالی شوند. در افق دورتر نیز، خطر ظهور یک سیستم هوش مصنوعی قدرتمند اما «ناهمسو» با اهداف بشری وجود دارد که می‌تواند پیامدهای هولناکی داشته‌باشد.

البته تعامل دیپلماتیک هرگز به معنای توقف رقابت نیست. من به عنوان مشاور امنیت ملی در دولت بایدن، همواره تلاش کردم تا اطمینان یابم ایالات متحده پیشنهادات خود را در این فناوری حفظ می‌کند. اقداماتی نظیر کنترل‌های صادراتی سخت‌گیرانه چین بر عناصر کمپاب، نشان می‌دهد که این رقابت تا چه حد جدی و نفس‌گیر است. اما دقیقاً همین شدت رقابت است که دیپلماسی را حیاتی می‌سازد. پیشروی یک‌جانبه بدون گفت‌وگو درباره خطرات یا فرصت‌های مشترک (مانند تغییرات اقلیمی و سلامت عمومی)، اقدامی غیرمسئولانه خواهد بود. اگر چه گفت‌وگوهای غیررسمی دانشگاهی (مسیر دوم) ارزشمندند، اما با توجه به سرعت خیره‌کننده تکنولوژی، هیچ جایگزینی برای تعامل مستقیم «دولت با دولت» وجود ندارد.

بسیاری از تحلیلگران وضعیت کنونی را با دوران کنترل تسلیحات هسته‌ای در جنگ سرد مقایسه می‌کنند. این قیاس از آن جهت که ابرقدرت‌ها مسئولیت مدیریت خطرات فناوری‌های ویرانگر را دارند، صحیح است؛ اما هوش مصنوعی چالش‌هایی به‌مراتب پیچیده‌تر از سلاح هسته‌ای ایجاد می‌کند که نیازمند رویکردهای نوآورانه است. تفاوت‌های بنیادینی در این میان وجود دارد: نخست، دشواری راستی‌آزمایی است؛ شمارش کلاهک‌های موشکی ممکن است، اما شمارش و نظارت بر الگوریتم‌ها و قابلیت‌های پنهان آن‌ها تقریباً ناممکن است. دوم، مهاله استفاده دوگانه در هوش مصنوعی بسیار پیچیده‌تر است. برخلاف انرژی هسته‌ای که مرز نسبتاً روشنی میان کاربرد صلح‌آمیز و نظامی دارد، یک مدل هوش مصنوعی واحد می‌تواند هم برای تحقیقات علمی و هم برای حملات مرگبار استفاده شود. سوم، تنوع تهدیدات است؛ در حالی که کنترل تسلیحات هسته‌ای بر تهدیدات دولت علیه دولت متمرکز بود، هوش مصنوعی شامل تهدیدات بازیگران غیردولتی و حتی خطرات ذاتی خود سیستم (ناهمسویی) نیز می‌شود. چهارم، نقش بخش خصوصی است؛ برخلاف برنامه‌های هسته‌ای دولتی، توسعه هوش مصنوعی توسط شرکت‌های متعدد خصوصی هدایت می‌شود که دایره بازیگران را گسترده‌تر می‌کند. و پنجم، عدم قطعیت در سرعت پیشرفت؛ برخلاف سلاح هسته‌ای که ماهیت تهدیدش مشخص بود، در مورد هوش مصنوعی هنوز توافقی وجود ندارد که آیا با یک فناوری متعارف روبه‌روش هستیم یا انفجار «ابروهوشمندی» در چند سال آینده رخ خواهد داد.

محمدحسین لطف‌الهی
خبرنگار بین‌الملل

در چرخشی آشکار نسبت به دوره قبل انتخابات، حوزه آنتونیو کاست محافظه‌کار توانست با وعده مقابله با جرایم خشن و اخراج مهاجران غیرقانونی بر رقیب چپ‌گرای خود غلبه کرده و به عنوان رئیس‌جمهور برگزیده شیلی انتخاب شود.

حوزه آنتونیو کاست، کاندیدای حزب جمهوری خواه شیلی که مدعی است ایده‌های انتخاباتی خود را از دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده وام گرفته است، روز یکشنبه در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری شیلی به پیروزی رسید. کاست که کارزار خود را بر پایه اخراج مهاجران غیرقانونی و مقابله با جرم و جنایت بنا کرده بود، توانست با کسب ۵۸ درصد آرا بر ژانت خارا، کاندیدای حزب کمونیست که ۴۲ درصد آرا را کسب کرد، غلبه کند. این در حالی بود که دور اول انتخابات ریاست‌جمهوری با پیشتازی خارا به پایان رسیده بود اما تصمیم کاندیداهای حذف‌شده در دوره اول برای حمایت از کاست یا سکوت درباره دور دوم، در کنار کارزار مؤثر کاست باعث شد تا ژانت خارا نتواند در دوره دوم موفقیتی به دست بیاورد. رئیس‌جمهور منتخب که از روز ۱۱ مارس ۲۰۲۶ کار خود را آغاز خواهد کرد، یکشنبه‌شب در سخنرانی پیروزی خود گفت: «شیلی به نظم نیاز دارد. نظم در خیابان‌ها، در ایالت‌ها و در اماکن عمومی. ما باید نظم و امنیتی را که از دست داده‌ایم بازبایم.»

پیروزی حوزه آنتونیو کاست صرفاً یک پیروزی عادی در شیلی به حساب نمی‌آید. بسیاری از ناظران معتقدند این پیروزی نشانه‌ای از گذار به راست در آمریکای لاتین است که طی سال‌های گذشته شاهد پیروزی‌های پشت سر هم چپ‌گرایان بود و حالا بار دیگر در حال چرخش به راست است.

▼ از پدر نازی تا برادر صاحب مقام در عصر
پینوشه

حوزه آنتونیو کاست سابقه چندین دوره نامزدی در انتخابات ریاست‌جمهوری را در کارنامه دارد. او در رقابت‌های سال ۲۰۲۱، با کسب ۴۴ درصد آرا، میدان را به گابریل بورچ، رئیس‌جمهور فعلی، واگذار کرد. پیش از آن نیز در انتخابات سال ۲۰۱۷ به عنوان نامزدی مستقل وارد عرصه شد و توانست تنها ۸ درصد آرا را از آن خود کند.

کاست پس از بیش از یک دهه حضور در کنگره به عنوان نماینده حزب راست‌میان «اتحادیه دموکراتیک مستقل» (UDI)، در سال ۲۰۱۶ از سمت خود کناره‌گیری کرد. سه سال بعد، در ۲۰۱۹، این سیاستمدار ۵۹ ساله «حزب جمهوری خواه» را بنیان نهاد؛ تشکیلاتی با مواضع تندتر که توانست توجه رأی‌دهندگان دلسرد از ناامنی فزاینده و رکود اقتصادی را به خود جلب کند. او دانش‌آموخته رشته حقوق است و فعالیت سیاسی رسمی خود را از سال ۱۹۹۶ با عضویت در شورای شهر بوئن آغاز کرد.

او که متولد سال ۱۹۶۶ در سانتیاگو، پایتخت شیلی است، در خانواده‌ای از مهاجران آلمانی با پیشینه ارتباط با نازی‌ها رشد یافته است. پدر کاست پیش از مهاجرت به شیلی در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم، عضو حزب نازی در ایالت باواریا بود. با این حال، رئیس‌جمهور منتخب مدعی است که خدمت پدرش در ارتش نازی صرفاً در چارچوب «سربازی اجباری» بوده است. میگل، برادر بزرگتر کاست، در اوایل دهه ۱۹۸۰ و در دوران زمامداری ژنرال آگوستو پینوشه، ریاست بانک مرکزی و سمت وزارت را بر عهده داشت. در دوران دیکتاتوری ۱۷ ساله پینوشه، هزاران نفر کشته، شکنجه یا دچار ناپدیدسازی قهری شدند. شخص رئیس‌جمهور منتخب نیز از جمله ستایشگران پینوشه به شمار می‌رود. کاست با ماریا پیا آدریاسولا که او نیز وکیل دادگستری است، ازدواج کرده و حاصل این پیوند، ۹ فرزند است.

▼ الگوهای خطرناک

حوزه آنتونیو کاست، به عنوان یک کاتولیک معتقد و سرسخت، موضعی آشتی‌ناپذیر در برابر سقط جنین و ازدواج همجنس‌گرایان اتخاذ کرده است. او پیش‌تر صراحتاً اعلام کرده بود که در صورت رسیدن به قدرت، نه‌تنها قوانین فعلی سقط جنین (که در موارد محدود مجاز شمرده می‌شود) را لغو خواهد کرد، بلکه فروش قرص‌های «صبح روز بعد» (ضدبارداری اورژانسی) را نیز ممنوع می‌کند.

کنسولو تیز، مدرس دانشگاه ادینبورگ بریتانیا، معتقد است که «کاست راست‌گراترین چهره‌ای است که از زمان دیکتاتوری پینوشه تاکنون رئیس‌جمهور شیلی می‌شود.» او در گفت‌وگوی تلویزیونی با شبکه الجزیره در این باره گفت: «کاست نخستین سیاستمداری است که پس از پایان دوران دیکتاتوری، به‌طور آشکار و بدون پرده‌پوشی از پینوشه حمایت کرده است.» این

آمریکای
لاتین

تکس: Getty Images

چرخش تند

پیروزی حوزه آنتونیو کاست در شیلی

بازنویسی قانون اساسی که توسط محافظه‌کاران هدایت می‌شد نیز با مخالفت عمومی مواجه شد.

در همین حال، بحران مهاجرت، افزایش جرم و جنایت و اقتصاد کم‌رقی، رأی‌دهندگان را به سمت جناح راست سوق داده است. از میان ۲۰ میلیون جمعیت شیلی، ۲ میلیون نفر مهاجر هستند. حدود ۳۳۷ هزار نفر که تقریباً همگی از سال ۲۰۱۸ وارد کشور شده‌اند، فاقد مدرک قانونی هستند. جرم و جنایت، به‌ویژه نوع خشونت‌بار آن که توسط باندها و کارتل‌های مواد مخدر انجام می‌شود، به شدت افزایش یافته است. این وضعیت سبب شده تا شهروندان شیلی بیش از تقریباً هر نقطه دیگری در جهان، با ترسی عمیق نسبت به جرم و جنایت زندگی کنند. برای نمونه، در یک نظرسنجی از ۱۴۴ کشور در سال ۲۰۲۵، مردم شیلی در رتبه ششم کشورهایی قرار گرفتند که مردمشان بیشترین هراس را از پیاده‌روی شبانه دارند.

این در حالی است که از نظر آماری، شیلی تقریباً به اندازه ایالات متحده امن است. قتل‌ها عمدتاً در چند «کمون» متمرکز شده و نرخ کلی قتل اکنون روندی نزولی دارد. با این وجود، مهاجران اغلب (بدون ارائه مستندات و شواهد) به‌عنوان مقصر اصلی افزایش جرم معرفی می‌شوند.

در چنین شرایطی بود که فضا برای روی کار آمدن حوزه آنتونیو کاست فراهم شد و او به‌رغم شکست‌های متعدد قبلی برای رسیدن به کرسی ریاست‌جمهوری، این بار توانست با شکست رقبا به این جایگاه دست یابد.

اکونومیست در تحلیلی پیرامون چگونگی حکمرانی کاست در دوره ریاست‌جمهوری نوشته است: «گرایش‌های بازار آزاد او کلاسیک و منطبق با الگوی شیلیایی است؛ با این حال، در موضوع مهاجرت، او از رویکرد دونالد ترامپ پیروی می‌کند. کاست وعده تشکیل یک دولت اضطراری را می‌دهد که اولویت آن نه ارزش‌های اجتماعی مورد نظر او، بلکه تمرکز بر مهاجرت، امنیت و اقتصاد است. انتظار می‌رود برای انسداد مرزها به روی مهاجران غیرقانونی، از سربازان و پهپادها استفاده شود و احتمالاً از اخراج‌شدگان هنگام سوار شدن اجباری به هواپیما تصویربرداری خواهد شد. هم‌زمان دولت ونزوئلا از پذیرش اخراج‌شدگان از شیلی امتناع می‌ورزد. تا زمانی که آقای ترامپ در سرنگونی نیکلاس مادورو موفق نشود، بعید است این وضعیت تغییر کند. با این حال کاست اصرار دارد که این اتفاق رخ خواهد داد. در هر صورت، حتی با رفع این مانع، اخراج

مدرس دانشگاه برای ترسیم تفاوت عمیق میان کاست و جریان راست سنتی شیلی افزود: «حتی سیاستین پینیرا، رئیس‌جمهور راست‌گرای پیشین، در همه‌پرسی سال ۱۹۸۸ علیه پینوشه رأی داد و برخی سیاست‌های ترقی‌خواهانه، نظیر قانونی شدن ازدواج همجنس‌گرایان را پذیرفت.»

در نقطه مقابل، کاست نه‌تنها از مواضع بسیار محافظه‌کارانه‌ای جانبداری می‌کند، بلکه خواهان اعطای آزادی به افرادی است که به جرم نقض حقوق بشر در دوران تاریک حکومت پینوشه محکوم شده و در زندان به سر می‌برند.

جنی پرپیل، استاد علوم سیاسی و مطالعات جهانی در دانشگاه ریچموند، به وجه دیگری از سیاست‌های کاست اشاره می‌کند؛ تمایل او به الگوبرداری از السالوادور برای تشدید قوانین و مبارزه با جرم و جنایت. پرپیل در این باره می‌گوید: «او مرتباً حمایت خود را از سیاست مشت‌آهنین نایب بولکه، رئیس‌جمهور السالوادور، در سرکوب خشونت کارتل‌ها ابراز کرده و صراحتاً استدلال می‌کند که شیلی برای برقراری نظم به رویکردی شبیه‌تر به بولکه نیاز دارد.» او هشدار داد: «اگرچه هنوز مشخص نیست که آیا کاست توانایی یا اراده عملیاتی کردن چنین رویکردی را دارد یا خیر؛ اما اگر شیلی بخواهد از مدل السالوادور پیروی کند، این امر به مثابه یک پرسفت دموکراتیک قابل توجه و نگران‌کننده خواهد بود.»

کاست در حوزه مهاجرت نیز سیاست‌های سختگیرانه‌ای را در پیش خواهد گرفت. او در گفت‌وگویی با اکونومیست در این خصوص اظهار کرد: «مهاجران غیرقانونی دورا پیش روی خود دارند، یا اینکه با خانواده و عزیزانشان و به خواست خود از شیلی خارج می‌شوند یا بدتر مجبور خواهند شد بدون عزیزانشان شیلی را ترک کنند.»

▼ شیلی، گرفتار در بحران

شیلی در حال عبور از یک دوره تلاطم سیاسی است. در سال ۲۰۱۹، اعتراضات عظیم خیابانی که با افزایش مترو آغاز شد و با خشم ناشی از نابرابری گسترش یافت، این کشور را فراگرفت. موج ناراضیاتی، بورچ را که وعده «ساختن دوباره» شیلی از طریق قانون اساسی جدید، می‌داد در سال ۲۰۲۱ به پیروزی رساند. اما مجمع قانون اساسی، پیش‌نویسی چنان آرمان‌شهرگرایانه تدوین کرد که خود مردم شیلی در فرانسودم، قاطعانه آن را رد کردند. دومین تلاش برای

